

Sygn. akt IV KK 352/21

POSTANOWIENIE

Dnia 12 sierpnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Przemysław Kalinowski

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 12 sierpnia 2021 r.,
sprawy S. G.
w przedmiocie wyroku łącznego
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 18 lutego 2021 r., sygn. akt II AKa (...),
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w K.
z dnia 20 sierpnia 2020 r., sygn. akt XXI (...)

p o s t a n o w i ł

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,**
- 2. obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem łącznym z dnia 20 sierpnia 2020 r., sygn. akt XXI K (...), na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k., art. 85a k.k. i art. 86 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 23 czerwca 2020 r., połączył skazanemu S. G. kary łączne pozbawienia wolności orzeczone wyrokami: Sądu Okręgowego w K. z dnia 21 grudnia 2017 r., sygn. akt: XXI K (...) oraz Sądu Rejonowego w T. z dnia 15 stycznia 2019 r., sygn. akt: II K (...) i wymierzył karę łączną 5 lat pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności zaliczono skazanemu S. G. okresy zaliczone na poczet kary pozbawienia wolności w sprawie podlegającej łączeniu o sygn. XXI K (...), to jest od dnia 2 maja 2007 r. do dnia 27 czerwca 2008 r. oraz od dnia 12 lipca 2008 r. do dnia 25 lutego 2010 r.

Ponadto, na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k., art. 85a k.k. i art. 86 § 1 i 2 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 23 czerwca 2020 r. połączono skazanemu S. G. kary łączne grzywny orzeczone w/w wyrokami i wymierzono karę łączną grzywny w wymiarze 500 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 30 złotych.

Powyższy wyrok zaskarżył obrońca skazanego kwestionując wysokość orzeczonej kary łącznej oraz podnosząc brak uwzględnienia w karze łącznej również kary pozbawienia wolności orzeczonej w wyroku Sądu Okręgowego w G. z dnia 25 czerwca 2002 r., sygn. akt IV K (...), utrzymanym w mocy wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 23 stycznia 2003 r., sygn. akt II AKa (...). Obrońca podniósł, iż połączenie w zaskarżonym wyroku łącznym także tej kary spowodowałoby skutki korzystne dla skazanego w postaci zaliczenia na poczet orzeczonej kary łącznej okresu pozbawienia wolności odbytego w tamtej sprawie.

Odnotować przy tym trzeba, że skazanie wyrokiem Sądu Okręgowego w G. z dnia 25 czerwca 2002 r., sygn. akt IV K (...), uległo zatarcu przed dniem orzekania w przedmiocie wyroku łącznego w sprawie XXI K (...). Kara pozbawienia wolności orzeczona wyrokiem w sprawie IV K (...) została wykonana w dniu 17 września 2004 roku.

Po rozpoznaniu apelacji obrońcy skazanego S. G. Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 18 lutego 2021 r., sygn. akt II AKa (...), utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie.

Obecnie, obrońca skazanego wniósł kasację od powyższego wyroku zarzucając naruszenie przepisu art. 2 i art. 32 ust. 2 Konstytucji RP w związku z art. 106 k.k. w powiązaniu z art. 434 § 1 k.p.k. w wyniku błędnego zastosowania instytucji zatarcia skazania w sytuacji, gdy w niniejszej sprawie prawidłowe

zastosowanie przepisów ustawy zasadniczej powinno prowadzić do pominięcia treści art. 106 k.k. i objęcia wyrokiem łącznym również skazania z wyroku Sądu Okręgowego w G. z dnia 25 czerwca 2002 roku sygn. akt IV K (...), czego nie uwzględnił sąd odwoławczy.

W oparciu o tak sformułowany zarzut obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy celem jej ponownego rozpoznania Sądowi I Instancji.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja obrońcy skazanego S. G. jest oczywiście bezzasadna, a zawarty w niej zarzut i wniosek o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy celem jej ponownego rozpoznania Sądowi I Instancji – nie zasługiwał na uwzględnienie. Brak jest bowiem podstaw do zakwestionowania stanowiska sądów obu instancji co do kręgu skazań, jakie powinny zostać objęte wyrokiem łącznym, a w konsekwencji zakresu zaliczenia kar odbytych w sprawach, w których wyroki nie zostały połączone.

Zgodnie z obowiązującymi rozwiązaniami ustawowymi, przedmiotem kasacji wnoszonej przez stronę procesową, powinno być orzeczenie sądu odwoławczego. Autor kasacji nie wykazał jednak, aby wyrok Sądu Apelacyjnego w (...) wydany w sprawie skazanego S. G. dotknięty był uchybieniami wymagającymi jego uchylenia. Ustosunkowując się do wniosku skarżącego domagającego się pominięcia w tej sprawie jednoznacznej dyspozycji art. 106 k.k. Sąd Apelacyjny wyraźnie zaakcentował swoje stanowisko co do tego, że brak jest podstawy normatywnej do takiego postąpienia. Pogląd ten należało podzielić, bowiem stanowisko takie dominuje też w orzecznictwie Sądu Najwyższego.

Nie przekonują też wywody skarżącego, który przywołał regulację zawartą w art. 4 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, a także normę art. 529 k.p.k. W obu wypadkach ustawodawca wyraźnie uchylił – w pewnym zakresie – prawne skutki związane z instytucją zatarcia skazania. Jednak wymienione rozwiązania prowadzą do zupełnie

przeciwne wniosku niż sformułował to autor kasacji. Przyjęcie takich rozwiązań świadczy jednoznacznie, że to ustawodawca zastrzega dla swojej kompetencji wprowadzanie wyłączeń od działania tak zasadniczych instytucji prawa materialnego, jak zatarcie skazania, a ponadto sam wyznaczył granice stosowania tych wyłączeń. Nie ma przesłanek uzasadniających tezę, że jedyną racją pozwalającą na odstępnie od zastosowania normy art. 106 k.k., jest poszukiwanie rozwiązania najbardziej korzystnego z punktu widzenia skazanego, skoro takiego rozwiązania nie przyjął ustawodawca, choć przyjmował w tym obszarze pewne rozwiązania o charakterze wyjątków.

W tych warunkach postulat orzekania sprzecznego z wyraźnym przepisem prawa materialnego, tj. wbrew nie budzącej wątpliwości interpretacyjnych treści art. 106 k.k. przewidującego zatarcie skazania z mocy samego prawa, nie mógł znaleźć akceptacji, jako postulat działania *contra legem*, co trafnie podkreślił prokurator w swojej odpowiedzi na kasację.

Sąd Apelacyjny podkreślił, iż brak było przesłanek do wydania orzeczenia reformatoryjnego (co postulował obrońca skazanego) wbrew treści art. 106 k.k., regulującego kwestie zatarcia skazania. Wskazał, iż brzmienie obowiązujących przepisów dotyczących zatarcia skazania, które zostały zastosowane przez Sąd I instancji wykluczało objęcie węzłem kary łącznej skazania z wyroku Sądu Okręgowego w G. z dnia 25 czerwca 2002 roku sygn. akt IV K (...), utrzymanego w mocy wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 23 stycznia 2003 roku, sygn. akt II AKa (...). Skazanie to bowiem, w dacie orzekania o karze łącznej, uległo zatarcu, a zatem traktuje się je jako niebyłe.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego prezentowany jest pogląd, ukształtowany w jednolitą linię orzecniczą, że wyrok skazujący na karę, który wobec upływu okresu wymaganego przez ustawę uległ zatarcu, nie może być brany pod uwagę przy łączeniu kar w wyroku łącznym (por. wyroki Sądu Najwyższego z: dnia 18 czerwca 2009 r., IV KK 164/09, z dnia 9 grudnia 2009 r., V KK 303/09, z dnia 17 listopada 2011 r., V KK 206/11, z dnia 16 lipca 2013 r., III KK 197. W przywołanych rozstrzygnięciach konsekwentnie przyjmowano, że w wyniku zatarcia skazania następuje stan swoistej fikcji prawnej, która powoduje, że za niebyłe uważa się nie tylko skazanie, ale również samo popełnienie przestępstwa,

co powoduje brak warunków określonych w art. 85 k.k. do orzeczenia kary łącznej. Brak takich warunków przesądza również o tym, że na poczet orzekanej kary łącznej nie można zaliczyć kar odbytych na podstawie wyroków, które nie podlegały połączeniu z uwagi na zatarcie skazań, których dotyczyły.

Jedynie na marginesie odnotować trzeba, że zarzut kasacji w istocie stanowi powielenie zarzutu apelacji, a jego uzasadnienie jest wiernym powtórzeniem argumentacji przedstawionej w apelacji. Podkreślić tymczasem należy, że postępowanie kasacyjne nie stanowi trzeciej instancji i powtarzanie w nadzwyczajnym środku zaskarżenia treści zaprezentowanych w apelacji jest zwykle zabiegiem mało skutecznym chyba, że zwykle zarzuty odwoławcze nie zostały rozpoznane lub przy ich rozpoznawaniu doszło do rażącego naruszenia prawa mającego istotny wpływ na treść wyroku, co jednak w niniejszej sprawie nie miało miejsca.

Mając to wszystko na uwadze Sąd Najwyższy postanowił, jak na wstępie.